

TÀI LIỆU CƠ BẢN NƯỚC CỘNG HOÀ CÔTE D'IVOIRE

I. KHÁI QUÁT:

- Vị trí địa lý: thuộc Tây Phi, trên bờ Đại Tây Dương, Bắc giáp Mali và Burkina Faso, Đông giáp Ghana, Tây giáp Guinea và Liberia, Nam giáp Đại Tây Dương.
- Diện tích: 322.460 km²
- Dân số: 21,504,162 (12/2010)
- Ngôn ngữ: Tiếng Pháp và 60 thổ ngữ
- Tôn giáo: Hồi giáo 38%, Thiên chúa giáo 32%, Đạo cổ truyền 11%
- Thủ đô: Yamoussoukro
- Tổng thống: Alassane Ouattara (12/2010)
- Thủ tướng: Guillaume Soro (nắm quyền từ 2007)
- Ngoại trưởng: Gervais Jean Baptist KOUAKOU (12/2010)
- Quốc khánh: 07/8/1960
- Đơn vị tiền tệ: Franc CFA

II. LỊCH SỬ:

Từ thế kỷ 17, người Pháp bắt đầu thâm nhập vào Côte d'Ivoire để truyền đạo và buôn bán. Năm 1840, nhà cầm quyền Côte d'Ivoire chống lại chính sách buôn bán bất công và áp bức bóc lột của Pháp. Ngày 20/3/1893, Pháp từ bỏ quan hệ thông thương và thực hiện chế độ thực dân ở Côte d'Ivoire. Sau thế chiến 2 (1946), Đảng Dân chủ Côte d'Ivoire ra đời do Félix Houphouët Boigny đứng đầu đấu tranh đòi độc lập. Tháng 5/1957, Pháp để cho Côte d'Ivoire tự trị và ngày 4/12/1958 Côte d'Ivoire trở thành nước Cộng hoà nằm trong khối Liên hiệp Pháp. Ngày 7/12/1960, Côte d'Ivoire tuyên bố độc lập, ông F.H Boigny được bầu làm Tổng thống và Chủ tịch Đảng Dân chủ (Đảng cầm quyền). Ông F.H Boigny giữ chức Tổng thống cho tới khi qua đời ngày 7/12/1993.

Năm 1994, ông Henri Konan Bédié, Chủ tịch Quốc hội được chỉ định làm Tổng thống thay Boigny. Ngày 22/10/1995, ông được bầu làm Tổng thống với 95% số phiếu.

Ngày 24/12/1999, cựu tư lệnh quân đội Côte d'Ivoire, tướng Robert Guei đã tiến hành đảo chính (lần đầu tiên từ khi độc lập) lật đổ Tổng thống Henri Konan Bédié, tự phong làm Tổng thống lãnh đạo đất nước.

Tháng 10/2000, ông Laurent Gbagbo đã được bầu làm Tổng thống và nắm quyền tới năm 2010

Tại cuộc bầu cử Tổng thống tháng 11/2010, ông Alassane Ouattara đã giành chiến

thắng trước ông Laurent Gbagbo và được cộng đồng quốc tế công nhận là TTh hợp pháp của Côte d'Ivoire.

III/ CHÍNH TRỊ:

Thể chế: Cộng hoà Tổng thống

Các đảng phái chính trị lớn: Liên minh Dân chủ Công dân, Đảng Dân chủ Côte d'Ivoire, Đảng Lao động Côte d'Ivoire, Liên minh Dân chủ và Hoà bình, Mặt trận nhân dân Côte d'Ivoire (Đảng của Tổng thống Gbagbo).

Từ khi độc lập cho đến năm 1990, Đảng Dân chủ luôn nắm quyền tại Côte d'Ivoire. Tháng 11/1990, cuộc bầu cử Quốc hội đa đảng đầu tiên được tổ chức (có 19 đảng đối lập tham gia) nhưng đảng Dân chủ của ông F.H Boigny vẫn giành đa số tuyệt đối và tiếp tục nắm quyền (148/175 ghế trong Quốc hội).

Tình hình chính trị – xã hội hiện nay:

Tình hình tại Côte d'Ivoire liên tục căng thẳng kể từ tháng 12/1999, khi xảy ra vụ đảo chính quân sự lật đổ chính phủ do tướng Robert GUEI cầm đầu. Những bất ổn do tranh giành quyền lực trong cuộc bầu cử Tổng thống năm 2000 và cuộc xung đột vũ trang năm 2002 giữa phe nổi loạn và lực lượng chính phủ đã dẫn tới sự di dân ồ ạt của gần 1,7 triệu người, phá huỷ cơ sở hạ tầng kinh tế và sự rối loạn hoạt động của các cơ quan hành chính nhà nước.

Trong năm 2007, những thành tựu nổi bật cũng đã được ghi nhận trong việc tái lập các thể chế của nước Cộng hoà này. Đây là kết quả của việc thực hiện Thỏa thuận chính trị Ouagadougou ký ngày 4/3/2007 giữa các bên liên quan đến cuộc khủng hoảng. Tuy nhiên, HĐBA/LHQ vẫn tỏ lo ngại về sự chậm trễ trong thực hiện tiến trình hoà bình tại Côte d'Ivoire theo thỏa thuận Ouagadougou.

Từ sau cuộc bầu cử Tổng thống tháng 11/2010 tới tháng 4/2011, tình hình Côte d'Ivoire đặc biệt căng thẳng khi TTh mãn nhiệm Gbagbo kiên quyết không chịu từ bỏ quyền lực sau thất bại trong khi phần lớn cộng đồng quốc tế công nhận ông Alassane Ouattara là TTh hợp pháp của nước này. UN, EU, AU, ECOWAS và nhiều nước lớn như Pháp, Mỹ liên tục gây sức ép buộc Gbagbo từ chức. Nhiều cuộc giao tranh ác liệt đã xảy ra giữa lực lượng ủng hộ Ouattara và lực lượng trung thành với Gbagbo, khiến gần 500 người chết và hơn 75.000 người đã phải rời bỏ đất nước sang các nước láng giềng lánh nạn. Chiến sự kết thúc sau khi ông Gbagbo bị bắt và đầu hàng ngày 11/4/2011. Ông Ouattara chính thức điều hành toàn bộ công việc của đất nước.

Đối ngoại:

Côte d'Ivoire là thành viên của nhiều tổ chức quốc tế như LHQ, KLK, WTO, Francophonie và nhiều tổ chức khu vực như Liên minh châu Phi (AU), Cộng đồng kinh tế các quốc gia Tây Phi (ECOWAS), Liên minh kinh tế và tiền tệ Tây Phi (UEMOA)... Côte d'Ivoire thân phương Tây, nhất là Pháp nhằm tranh thủ viện trợ.

IV. KINH TẾ:

- Tài nguyên thiên nhiên: Côte d'Ivoire là một nước có tài nguyên phong phú, đặc biệt có nhiều kim cương, mangan và sắt.

- Ngành công nghiệp, nông nghiệp của Côte d'Ivoire phát triển khá cân đối.

Côte d'Ivoire là nhà xuất khẩu hàng đầu thế giới về ca cao và từ vài năm nay nước này còn có thêm nguồn thu xuất khẩu từ dầu lửa ngoài khơi. Tuy nhiên thu nhập của Côte d'Ivoire vẫn dựa chủ yếu vào sản xuất nông nghiệp (70% dân số sống bằng nghề

nông). Bên cạnh đó nền công nghiệp của Côte d'Ivoire cũng khá phát triển như: công nghiệp sản xuất hàng tiêu dùng dệt, da, hoá chất, khai khoáng, sản phẩm gỗ, sửa chữa và đóng tàu.

Một số thống kê:

- GDP thực tế: 22.4 tỷ USD
 - Tỷ lệ tăng trưởng GDP thực tế: 3.6 %
 - GDP/người thực tế: khoảng 1000 USD
- (Theo CIA – 2010)

III. QUAN HỆ VIỆT NAM – CÔTE D'IVOIRE :

- Ta và Côte d'Ivoire lập quan hệ ngoại giao ngày 6/10/1975, nhưng từ đó đến nay quan hệ hai nước rất hạn chế. Tuy nhiên cũng có một số cán bộ khoa học kỹ thuật của ta đến Côte d'Ivoire dự hội nghị, hội thảo (theo đường Tổ chức quốc tế). Năm 1985, thông qua nhóm Việt kiều làm việc cho các Tổ chức quốc tế ở Abidjan, Bộ trưởng Giáo dục và nghiên cứu khoa học Côte d'Ivoire muốn Việt Nam giúp đỡ Côte d'Ivoire về kỹ thuật sản xuất nông nghiệp, đặc biệt là trồng lúa nước và muốn nhập gạo của Việt Nam.

- Đại sứ quán Côte d'Ivoire thường trú tại Bắc Kinh kiêm nhiệm Việt Nam. Đại sứ quán Việt Nam tại Maroc kiêm nhiệm Côte d'Ivoire./.

- Năm 2010, trao đổi thương mại hai bên tăng mạnh, đạt 263.2 triệu USD (trong đó ta xuất khẩu 133,4 triệu, nhập 128,9 triệu). Trong 10 tháng đầu năm nay, kim ngạch xuất khẩu sang Bờ Biển Ngà đã đạt 137,1 triệu USD và nhập khẩu 162 triệu USD. Việt Nam xuất chủ yếu các mặt hàng gạo, sắt thép, chất dẻo nguyên liệu, sản phẩm dệt may, cao su và nhập các mặt hàng hạt điều, thép phế liệu, gỗ và sản phẩm gỗ...

Hoàng Đức Nhuận